

בש"פ 8323/19 - מדינת ישראל נגד מוהנד עירקי

בבית המשפט העליון

בש"פ 8323/19

לפני:

העוררת:

נגד

המשיב:

מוחנד עירקי

ערר על החלטתו של בית המשפט המוחזוי בתל אביב-
יפו מיום 12.12.19 במ"ת 18-01-66239 שניתנה על
ידי כבוד השופט א' הימן

תאריך הישיבה: כ' בכסלו התש"פ (18.12.2019)

בשם העוררת:עו"ד רוני זילושינסקי;עו"ד תמר טיטלבאום

בשם המשיב:עו"ד שאדי נאטור

ההחלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המוחזוי בתל אביב-יפו מיום 12.12.2019 במ"ת 18-01-66239 (השופט א' הימן), בגדירה נעתה בית המשפט לבקשת המשיב, מוהנד עירקי (להלן: עירקי), והורה להעתיק את מקום מעצרו בפיקוח אלקטרוני מגדרה לטירה.

2. נגד עירקי ונגד 21 נאשמים נוספים הוגש כתוב אישום שענינו בעבירות חמורות שבוצעו במסגרת ארגון פשיעה בראשותו של עודה כתיר (להלן: כתיר). כתוב האישום מיחס לעירקי עבירות של סיווע לניסיון רצח, סחיטה בכוח ובאיומים וקשירת קשר לביצוע רצח וסחיטה בכוח ובאיומים. על-פי המתואר בכתב האישום, גמרו כלבם כתיר וחבריו

עמוד 1

הארגון לרצוח את טלאל עرار (להלן: עראר), וזאת על רקע סכסוךبينם, לבין משפחתו של עראר. על מנת לאתרא את עראר, חטפו חברי הארגון את חברו, ב.ס., הביאו אותו באזויים ובמכות להסכים להובילם אל עראר. אולם לאחר שחרורו, שבר ב.ס. את כרטיס הסים של הטלפון שהתקבל מחברי הארגון, אשר באמצעותו תכננו ליצור עמו קשר. עוד באותו יום, קשר לטלייר קשר עם עירקיו, לפיו יאימם האחrown על ב.ס., על מנת להביאו לאיתרו של עראר. לטלייר הורה לב.ס. להגיע לבתו בג'וליה, והוא נutter לכך והגיע למקום. משם, הובילו אותו חברי הארגון לאזורי מסילת הרכבת, שם חיכה להם עירקיו. עירקיו סטר לב.ס. על פניו, ואימם עליו, בין היתר, בכך שאמר לו "נותנים לך צ'אנס, לא רוצים לחסל אותך. איפלו שאמרתי לטלייר לחסל אותך", או דברים בעלי משמעות דומה. בעקבות זאת, הוביל ב.ס. את חברי הארגון אל עראר. חברי הארגון ארבו לו, וכשהופיע ירו בו מספר כדורים ונמלטו. כתוצאה מהכך, נפצע עראר אנושות, והוביל לבית החולים כשהוא מודם ומונשם. הוא אושפז לשער תקופת ארכואה, עינו השמאלית נעה, ונגרמו לו שבבים רבים בפנים ובחלקים אחרים בגופו.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגיעו המבקרים בקשה למעצרו של עירקיו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בהחלטה מיום 23.4.2019, קבע בית המשפט המחוזי כי ישן ראיותلقואלה להוכחת אשמתו של עירקיו, אך לצד זאת ציין, כי "קיים בתשתיית הראייתית הלאורית חולשה מסוימת, אך עדין לא צזו השומטות את הקרע תחת העבודות המיויחסות למשיב 18 [עירקיו - נ' ס'] בכתב האישום". בעקבות זאת, הורה בית המשפט לשירות המבחן להכין תסוקיר בעניינו של עירקיו, ולבחון בין היתר את האפשרות למעצר בפיקוח אלקטרוני. ביום 15.5.2019 הוגש תסוקיר מטעם שירות המבחן, בו צוין כי לעירקיו דפוס חשיבה והתנהלות עברינית, וכי במקודם הסיכון במצבו עומדים קשייו החברתיים השולטים ומהווים כלפים. נוכח האמור, לא בא שירות המבחן בהמלצת על חלופת מעצר או על המשך מעצר בפיקוח אלקטרוני. על עמדה זו שבשירות המבחן בתסוקיר משלים, שבו נבחנה אפשרות קונקרטית של מעצר בפיקוח אלكتروني בבית שכרו בני משפחתו של עירקיו בפתח תקווה. על אף האמור, ביום 3.7.2019, קיבל בית המשפט באופן חלקית את הבקשה למעצר עד תום ההליכים, והורה על מעצר של עירקיו בפיקוח אלקטרוני בבית בגדה. בתור כר, ציין בית המשפט את התרשומות החיובית מתאימות של המפקחים המוצעים למשיטת הפיקוח, ואת העובדה ש"ממקום החלופה המוצעת [...] בגדה, הינו מרוחק ממוקם ביצוע העבירות ומסביבת מחייתו של המשיב, דבר אשר גם בכוחו להפחית מסוכנות המשיב".

4. לא חלפו ארבעה חודשים, וביום 31.10.2019 הגיע עירקיו בקשה דחופה להעתיקת מקום המעצר לטירה – מקום מגורי הקבוע. בבקשתו נטען, כי משיטת הפיקוח בגדה קשה על המפקחים, שגם הם תושבי טירה. ביום 11.11.2019 קיבל בית המשפט את הבקשה, והורה על קבלת חוות דעת לעניין היתכנותה מעצר בפיקוח אלקטרוני בדירה שהוצאה. בית המשפט עמד על כך שבשונה מעצרים אחרים בתיק, העבירות המיויחסות לעירקיו לא בוצעו במסגרת ארגון הפשיעה, ולא נטען שהוא חבר בארגון של לטלייר. עוד צוין, כי אמנם נקבע בהחלטה הקודמת שהמרחץ מטירה מהו גורם מפחית מסוכנות, אך מכלול השיקולים בנסיבות הזמן הנוכחית עולה, כי ניתן להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני בטירה. בתור כר נקבע, כי "אין הבדל משמעותי בין סוגים פיזיים לאלקטרוניים, שכן מערכת הפיקוח בכוחה לאות מידית הפרת המעצר". בהמשך לכך, ביום 12.12.2019, לאחר שאושרה הדירה בטירה על-ידי מנהלת הפיקוח האלקטרוני, הורה בית המשפט על העתקת מקום המעצר. ביצוע ההחלטה עוכב עד יום 23.12.2019, על מנת לאפשר למבקרת להגיש עrr.

5. מכאן העrr שלפנינו, בגדרו טוענת המבקרת כי שגה בית המשפט המחוזי, בקבעו כי ניתן להשיג את מטרות המעצר באמצעות מעצר בפיקוח אלקטרוני בטירה. פניהו הישירה של ראש ארגון הפשיע לעירקיו מלמדת על מעמדו ומעורבותו בעולם הפשע באזור ועל המוניטין שצבר. לכך מצטרפת העובדה שעירקיו הצליח במקומות שבו נכשלו לטלייר

וחברי הארגון, והביא את ב.ס. לשפט פעולה עמו. החלטתו המקורית של בית המשפט להתר Meer מעצר בפסק דין אלקטורי נסמכה במידה רבה על כך שהרחקתו של עירקי מקרה את המסוכנות הנשכפת ממנו, והשבתו לטירה מעוררת מחדש את מסוכנותו במלוא עצה. עוד Natürlich, כי קביעותו של בית המשפט, לפיה אין הבדל משמעותי בין מעצר בפסק דין אלקטורי ומעצר אחריו סORG ובריח שגואה. מערכת ההחלטה האלקטרונית אינה מאפשרת לאטר כל הפרה של תנאי המעצר. כך, למשל, אין בפסק דין אלקטורי כדי להתריע על הגעת מבקר שאינו מורשה על-פי תנאי המעצר. לבסוף טענה המבוקשת, כי אכן עירקי אינו חבר בארגון של כתיר, אולם אין בכך כדי להפחית מסוכנותו. מעמדו בעולם העברייני של טירה הוא שהביא לכך שנקרה לסייע באירוע המתואר בכתב האישום. קשייו לגורמים עבריניים באזור זה, והקושי שלו להtentak מהם, עולמים אף מטעמי שירות המבחן. בנסיבות אלה, ברוי כי השבתו לאזור, אף בפסק דין אלקטורי, אינה אפשרות המגשימה את תכליות המעצר.

6. בדין שהתקיים לפני ביום 18.12.2019, השיב בא-כוcho של עירקי לטענות, ועמד על כך שיש להשאיר את ההחלטה בית המשפט על כנה. בתוך כך Natürlich, כי חלקו של עירקי בפרשא מצומצם. כתוב האישום מונה אישומים רבים, אולם עירקי מעורב באישום אחד בלבד, וגם באישום זה חלקו נקודתי – הוא לא היה מעורב באירוע הירוי ולא באירוע החטיפה. אף לא מיחסת לו חברות בארגון הפשעה. צוין, כי נאשם 12 בכתב האישום, שלו מיחסים שבעה אישומים שונים, שוחרר בהסכמה המבוקשת למעצר בפסק דין אלקטורי ביגלאוליה, "לבת ביצוע העבירה" ומקום מושבו. אין הצדקה להבחן ביניהם ולהרחיק דוויקא את עירקי מהאזור. עוד פרט בא-כוcho של עירקי מספר נסיבות, שבגינן ראוי לאפשר את העתקת מקום המעצר לטירה: עסקין בתיק רחב היקף, שמייעתו צפויות להימשך זמן רב; משימת ההחלטה קשה על המפקחים, שmagim כולם מאזור המשולש; לעירקי פועלם כבן שנתיים, אשר צפוי להתחילה מסגרת של גן ילדים באזור; הוא מצוי במעצר בגדרה קרוב לששה חודשים, ועומד בכל תנאי המעצר.

7. מנגד, שב ב"כ המבוקשת על הטענות לעניין מסוכנותו של עירקי. הודה, כי הרחקתו של עירקי מטריה הייתה קרייטית באיזון שערר בית המשפט בהחלטתו מיום 3.7.2019, שבה הורה על המעצר בפסק דין אלקטורי בגדרה. באותה החלטה, צוין בית המשפט במפורש, כי "אין בנמצא חלופת מעצר הרטיטית לחלוון, مثل המדבר בכליה מאחוריו סORG ובריח". ההחלטה להעתיק את מקום המעצר לטירה, הסתמכה על הנחה שגואה לפיה אין הבדל משמעותי בין سورגים פיזיים ואלקטרוניים, ועל כן יש לבטלה. אשר להשוואה לנאים 12, ניתן שבניגוד לעירקי, הריהו 'חיל', ולא גורם עברייני בכיר. מסוכנותו של עירקי נובעת כאמור ממעורבותו ומעמדו בעולם העברייני. כמו כן, בניגוד לנאים 12, הנעדר עבר פלילי, לעירקי עבר פלילי של עבירות נשך, שבגינן ריצה שנת מאסר. אשר יכולתם של המפקחים לבצע את המשימה בגדרה, הזכיר ב"כ המבוקשת, כי הם הגיעו לבית המשפט המחווזי והצהירו שהם מודעים למרחק ומוכנים לקחת על עצמן את המשימה. בהקשר זה Natürlich, כי אין מקום לשוב תוך זמן כה קצר ולבקש את העתקת המעצר לטירה, מקום שבבבירותו לא היה מתתקבל אילו היה מוצע במקור.

דין והכרעה

8. לאחר שעינתי בערר, על נספחי, וشكلתי את טענות הצדדים, אלו שכתב ואלו שבעל-פה, באתי לכל מסקנה כי דין העරר להתקבל. מסוכנותו של עירקי נובעת מקשריו ומעורבותו העומקה בעולם העברייני של טירה; השבתו לזרה זו, אף תחת פיקוח אלקטורי, לא תסכן. בהקשר זה, לא ניתן לקבל את קביעותו של בית המשפט המחווזי, לפיה "אין הבדל משמעותי בין سورגים פיזיים לאלקטרוניים". כפי שציינה בצדκ המבוקשת, לא די בפסק דין אלקטורי כדי למנוע הפרה של תנאי המעצר בדרך של מגש עם גורמים בלתי-מאושרים; גם לא כדי להתריע בדיעבד על מפגשים שכאללה. הסכנה בהפרה מעין זו, נוכח קשייו של עירקי בטירה, מעמדו, ואופיו המעשים המיחסים לו – ממשית. בכך נועז גם ההבדל בין עירקי לבין הנאים 12, שאינם גורם בעל מעמד בעולם העברייני. לא מצאת שיש

בעובדה שהאחרון נמצא במעצר בפיקוח אלקטרוני ביגלויה, כדי להטות את הcpf בעניין שלפנינו.

9. לא נעלמו מעיני טענותיו של עירקי לעניין הצפי לה坦שכות ההליכים והקושי שבו נתונם המפקחים, שמדובר בטענה. אולם האפשרות של מעצר בפיקוח אלקטרוני בגדירה כחלופה למעצר האחורי סורג ובריח הוצאה על-ידי וועל דעת המפקחים. בית המשפט שמע את המפקחים והתרשם כי הם מבינים את תפקידים ומתאימים למלאו. לא ניתן להשתמש באישור מעצר בפיקוח אלקטרוני במקום אחד כ'מקפצה' לשינוי המקום מועד קצר לאחר מכן, מבלתי שהשתנו הנסיבות. אכן, עד כה לא הפר עירקי את תנאי המעצר בגדירה. אולם עסוקין בתקופה קצרה, שאינה מספקת כדי להפיג את החשש הקיים בעניינו.

10. העරר מתקיים לפחות באותו יום, יותר עירקי במעצר בפיקוח אלקטרוני בגדירה. תסוקיר מעצר עדכני יוגש לבית המשפט המחויז עד ליום 1.3.2020, ועל סמכו, ככל שתהא לו עילה לעשות כן, יוכל עירקי להגיש בקשה לעיון חוזר לגבי מקום מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

ניתנה היום, כ"ב כסלו, תש"ף (20.12.2019)

שפט